

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 08.08.1986, sp. zn. 8 Tz 56/86, ECLI:CZ:NS:1986:8.TZ.56.1986.1

Číslo: 45/1987

Právní věta: Ak vodič motorového vozidla nepoužil zvukové výstražné znamenie, hoci to bolo nevyhnutné ma odvrátenie hroziacieho nebezpečenstva (§ 2 ods. 2, § 23 ods. 1 vyhl. č. 100/1975 Zb. o pravidlách cestnej premávky), spravidla v tom nemožno vidieť porušenie dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona v zmysle § 224 ods. 2 Tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 08.08.1986

Spisová značka: 8 Tz 56/86

Číslo rozhodnutí: 45

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Ublížení na zdraví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 88
§ 223 ods. 2
§ 224 ods. 2 100/1975 Sb. § 2 ods. 2
§ 23 ods. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 45

Ak vodič motorového vozidla nepoužil zvukové výstražné znamenie, hoci to bolo nevyhnutné ma odvrátenie hroziacieho nebezpečenstva (§ 2 ods. 2, § 23 ods. 1 vyhl. č. 100/1975 Zb. o pravidlách cestnej premávky), spravidla v tom nemožno vidieť porušenie dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona v zmysle § 224 ods. 2 Tr. zák.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 8. 8. 1986 sp. zn. [8 Tz 56/86](#).)

Najvyšší súd SSR zamietol podľa § 268 ods. 1 Tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 24. marca 1986 sp. zn. 5 To 41/86.

Z odôvodnenia:

Okresný prokurátor v Poprade podal dňa 26. novembra 1985 na tamojšom okresnom súde obžalobu

na obvineného P. Č. pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Tr. zák., ktorý mal spáchať tak, že dňa 10. apríla 1984 asi o 16.00 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda 100, ŠPZ PPB 08-12, po štátnej ceste III. triedy č. 06716 smerom zo Spišského Bystrého do Kravian, okr. Poprad, pričom na 8 km aj napriek tomu, že z dostatočnej vzdialenosti zbadal cyklistu J. L., idúceho po ľavej strane vozovky v protismere, neprispôbil rýchlosť vozidla situácii ani nesprávne jazdiaceho cyklistu neupozornil na svoju jazdu zvukovým výstražným znamením, ale s autom prešiel do stredu vozovky. Keď začalo auto intenzívne brzdiť, cyklista náhle vybočil z pôvodného smeru jazdy a prešiel na bicykli do stredu vozovky, kde došlo k jeho zrážke s ľavou prednou časťou auta uvedeného P. Č., pri ktorom cyklista J. L. utrpel zranenie hrudníka, Veľkých ciev pľúcnych a iné zranenia. Na následky týchto zranení toho istého dňa o 17.15 hod. zomrel.

Okresný súd v Poprade uznesením z 21. januára 1986 sp. zn. 6 T 817/85 zastavil podľa § 223 ods. 1 Tr. por., s použitím článku IV ods. 1 písm. b) Rozhodnutia prezidenta ČSSR o amnestii trestné stíhanie proti obvinenému Č. pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Tr. zák.

Sťažnosť prokurátora proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu bola uznesením Krajského súdu v Košiciach z 24. marca 1986 sp. zn. 5 To 41/86 zamietnutá podľa § 148 ods. 1 písm. c) Tr. por.

V lehote stanovenej v § 272 Tr. por. generálny prokurátor SSR podal proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sťažnosť pre porušenie zákona v neprospech obvineného. Sťažovateľ namietal, že nebola hodnotená jednak nebezpečná a riskantná jazda obvineného, ktorý ohrozil všetkých troch bicyklistov jazdiacich po vozovke, že obvinený neprispôbil rýchlosť jazdy situácii a nepoužil zvukové znamenie, ako aj to, že v jeho konaní chýbala ohľaduplnosť, lebo aj po nesprávnej reakcii poškodeného mal znížiť rýchlosť svojho auta, resp. ho zastaviť. Keďže obvinený sa takto nesprával, porušil ustanovenie § 2 ods. 2, § 23 ods. 1 a § 12 ods. 1 vyhlášky č. 100/1975 Zb., čo treba považovať za porušenie dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, a preto jeho skutok mal byť právne posúdený ako trestný čin podľa § 224 ods. 1, 2 Tr. zák., na ktorý sa amnestia nevzťahuje.

Najvyšší súd SSR v zmysle § 267 ods. 1 Tr. por. preskúmal na podklade sťažnosti pre porušenie zákona správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že zákon porušený nebol.

Z dokazovania vyplýva, že k nehode došlo na vozovke širokej 5,2 metra. V protismere jazdy auta vedeného obvineným po pravej vozovky (teda vľavo v smere jazdy obvineného) viezli sa na bicykli M. D. a M. M. V ich smere jazdy, ale po nesprávnej ľavej strane vozovky (teda vpravo v pohľadu obvineného) asi 40 metrov za obidvoma spomínanými bicyklistami viedol sa tiež na bicykli poškodený J. L.

Súdy nižších stupňov zistili najmä na základe znaleckého dokazovania, ktoré je v súlade aj s ostatnými dôkazmi, že obvinený viedol osobné auto pred začatím brzdenia rýchlosťou 63,65 km/hod.; v čase zrážky bicykla poškodeného s autom išlo auto rýchlosťou 40,32 km/hod. V čase, keď poškodený J. L. na bicykli vybočil z pôvodného smeru jazdy do stredu vozovky, teda do dráhy motorového vozidla, bol od auta vzdialený 27,15 metrov, pričom auto vtedy išlo rýchlosťou max. 50 km/hod. Vzhľadom na rýchlosť motorového vozidla za danej situácie vodič nemohol zrážke zabrániť.

Namietky sťažovateľa nemožno považovať za opodstatnené. Predovšetkým z výsledkov vykonaného dokazovania nevyplýva, že by jazda obvineného pred nehodou bola riskantná, bezohľadná a nebezpečná pre všetkých troch bicyklistov. Bolo preukázané, že obvinený spozoroval z protismere prichádzajúcich bicyklistov na pomerne značnú vzdialenosť (asi 150 metrov), z ktorých dvaja išli po správnej strane vozovky v smere jeho jazdy vedľa seba a jeden po nesprávnej pravej strane vozovky. Na túto situáciu reagoval obvinený tak, že rýchlosť jazdy 75 - 80 km/hod. znížil pri spozorovaní

bicyklistov na rýchlosť 63 km/hod. Z dokazovania vykonaného pred súdom ďalej vyplýva, že bicyklista D. a M. zaregistrovali približujúce sa motorové vozidlo vedené obvineným a pri jazde sa zoradili za seba. Obvinený sa s týmito bicyklistami minul a približoval sa k poškodenému L., ktorý bicykel viedol v protismere pri pravom okraji vozovky v smere jazdy obvineného vo vzdialenosti asi 40 metrov za uvedenou dvojicou bicyklistov. Z uvedeného vyplýva, že spôsob jazdy prvých dvoch protiidúcich bicyklistov nevyžadoval zo strany obvineného nejaké mimoriadne opatrenia, pričom jazdu obvineného, ktorý rýchlosť jazdy svojho vozidla znížil, keď sa približoval k bicyklistom, nemožno označovať za riskantnú tak, ako sa to uvádza v sťažnosti pre porušenie zákona. Podľa výsledkov dokazovania všetci traja bicyklisti neišli po vozovke vedľa seba v jednej rovine a obvinený s vozidlom nevchádzal do zúženého priestoru na vozovke medzi dvoma bicyklistami na jednej strane a jedným bicyklistom na strane druhej, ako z nesprávneho skutkového predpokladu sťažovateľ vyvodzuje nebezpečný a riskantný spôsob jazdy obvineného.

Ako bolo preukázané, obvinený už v čase prechádzania okolo bicyklistov D. a M. začal ďalej znižovať rýchlosť auta, ktoré viedol, reagujúc tak na poškodeného v protismere, ktorý sa viezol na bicykli pri pravom okraji vozovky v smere jazdy obvineného. Obvinený svojím vozidlom pri rýchlosti mierne nad 60 km/hod. začal brzdiť a takto prešiel dráhu asi 13 metrov. Vtedy vo vzdialenosti asi 27 metrov poškodený na bicykli náhle vybočil smerom do stredu vozovky. Z uvedeného vyplýva, že obvinený prispôboval rýchlosť vedeného auto dopravnej situácii, takže ani v tomto smere námietku sťažovateľa nie je možné prijať.

Sťažnosť pre porušenie zákona tiež uvádza, že súdy nezhodnotili tú dôležitú a preukázanú skutočnosť, že obvinený svojím autom začal brzdiť skôr, ako mu poškodený vošiel do jazdnej dráhy. Treba však poznamenať, že krajský súd v napadnutom uznesení správne dospel k názoru, že túto okolnosť nie je možné vykladať v neprospech obvineného.

Názor súdov nižších stupňov, že obvinený nesie vinu na tejto dopravnej nehode tým, že nepoužil vo väčšej vzdialenosti od bicyklistov zvukové výstražné znamenie, možno považovať za správny, čo napokon konštatuje aj generálny prokurátor SSR v sťažnosti pre porušenie zákona. Správny však je aj právny názor súdov nižších stupňov, že toto porušenie povinnosti uloženej mu podľa zákona (§ 2 ods. 2, § 23 ods. 1 vyhlášky č. 100/1975 Zb.) nie je porušením dôležitej povinnosti, ako to má na zreteli ustanovenie § 224 ods. 2 Tr. zák. Toto právne hodnotenie je správne aj vzhľadom na ustanovenie § 88 Tr. zák., ako to konštatuje napadnuté uznesenie krajského súdu.

Nemožno totiž prehliadnúť hrubú mieru zavinenia poškodeného, ktorý v rozpore s ustanovením § 2 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. b) vyhlášky 100/1975 Zb. nesledoval situáciu v cestnej premávke a náhle vybočil na bicykli zo smeru svojej jazdy do dráhy protiidúceho motorového vozidla, a to v takej vzdialenosti, že obvinený podľa výsledkov znaleckého dokazovania nemohol zrazeniu poškodeného predísť. Príčina náhleho vybočenia poškodeného L. nie je známa. Názor krajského súdu, vyjadrený v odôvodnení napadnutého uznesenia, že poškodený tak konal v dôsledku zvukového efektu spôsobeného brzdením vozidla obvineného, zostáva len domnienkou, nie však bezpečne preukázaným faktom. Objektívne však poškodený svojím konaním vytvoril v cestnej premávke nebezpečnú situáciu, ktorú obvinený musel riešiť. Treba však uviesť, že keď vodič reaguje nesprávne na nebezpečnú situáciu, ktorú vyvolal iný účastník cestnej premávky porušením jej pravidiel, takže nezabránil dopravnej nehode, hoci pri správnej reakcii bolo možné nehode predísť, je možné ho za nehodu robiť zodpovedným, pravda len vtedy, keď mu za voľbu nesprávneho riešenia situácie možno pričítať zavinenie. Aj keď nehodu spoluzavinil nesprávnou reakciou na vzniknutú situáciu, nie je možné posudzovať jeho konanie ako porušenie dôležitej povinnosti v zmysle § 224 ods. 2 Tr. zák. (resp. § 223 ods. 2 Tr. zák.).

Vzhľadom na vyššie uvedené fakty, čo zodpovedá aj ustálenej súdnej praxi, je správny názor, že konanie obvineného vykazuje len znaky trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Tr.

zák., na ktorý sa vzťahuje amnestia, pričom obvinený z nej nie je vylúčený (článok IV ods. 1 písm. b/,
článok V amnestie). Z toho dôvodu okresný súd trestné stíhanie správne zastavil a rovnako v súlade
so zákonom aj krajský súd zamietol sťažnosť okresného prokurátora.